

RESPEKT

Speciální příloha
Sportovní
v českých l
+ 16 stran

Nová a lepší ODS

jsou šance Petra Nečase na proměnu strany

Mladí dnes utekli...

MY JSME BĚHALI RYCHLEJI

Na závodě, který nezadržitelně stárne

□ JAKUB TUREK / FOTO MATĚJ STRÁNSKÝ

Na radnici právě odbíjí osm hodin ráno. V ulicích ospalého maloměsta jako by se zastavil život. Všude je ticho a kromě otevřeného bufetu na náměstí, nazvaného podle tradice Na Růžku, to vypadá, že všichni ještě spí. Muži na zahrádce, kteří načínají svůj dnešní první půllitr, ale brzy zjistí, že dnes zdaleka nejsou jedinými ranními ptáčaty. Krátce po osmé se otvírají dveře obecního úřadu, nákladní auto přiváží kovové zábrany a v mžiku stojí na náměstí dva stolky se slunečníky. Z reproduktorů hraje vesnický pop a pořadatelé netrpělivě vyhlíží první hosty. Právě začíná dvacátý ročník vytrvalostního běžeckého závodu Mnichovohradištská pětadvacítká.

Léta dřiny

Dnešní závod nese titul titulu Memoriál Josefa Hrona na počest vynikajícího běžce, jehož ka-

riéru na konci padesátých let zastínil fenomenální úspěch Emila Zátopky.

Přesně v 8.25 vcházejí první dva šlachovití padesátníci do nedaleké sportovní haly. Vítají se s paní provozní jako staří známi. V hale postavené ve stylu akce Z, betonové krabici hověné jeřábem na okraj valdštejského města, jsou závodníkům k dispozici šatny.

V devět hodin už běží registrace závodníků na plné obrátky. V 9.30 hlásí paní za stolem, že už má padesát běžců a běžkyň. Zdá se, že závod zatím více prožívají nadšení pořadatelé než sportovci. Obyvatelům Mnichova Hradiště je významné výročí jejich závodu zjevně fuk. Pár diváků se rekrutuje výhradně z řad známých a příbuzných.

Nakonec se na start postaví 43 závodníků. „Bývaly časy, kdy nás běhalo sto padesát,“ sklesle komentuje toto číslo ředitel závodu Vla-

dimír Koudelka, který mimo dnešní akce pořádá i další závody v okolí a v nedaleké Mladé Boleslavi trénuje mladé běžce. Od prvního pohledu je jasné, že nejsilněji zastoupenou kategorií jsou muži mezi třiceti a padesáti lety. Mladých mužů vidět není. „Pětadvacítká je velká porce. Nedá se zvládnout tak, že by si někdo dvakrát zatrénoval a pak se postavil na start. To by neuběhl. Na to je potřeba mnoho let trénovat.“

V tom je zakopaný pes. Přestože v Česku stejně jako ve světě pořádají populární masové běhy a jejich pořadatelé je úspěšně propagují jako mimořádně prospěšnou sportovní disciplínu, účast na četných běžeckých závodech pro veřejnost se snižuje již nejméně deset let. Platí to nejen pro domácí podmínky, ale pro celou Evropu. Mnohé tradiční podniky balancují na hraně zrušení kvůli malému počtu přihlášených závodníků.

...k adrenalinovým sportům...

Mladí dnes mají jiné zájmy

S pořadatelem Vladimírem Koudelkou o budoucnosti amatérského běhu v České republice

Jak je možné, že rekord vaší trati nebyl překonán od roku 1984?

Tehdejší vítěz Standa Tábor to běžel v době, kdy měl úžasnou formu a patřil do světové špičky. Měl jet zrovna na závody ven, ale komunisté ho nepustili, a tak jsme ho přemluvili, aby běžel u nás. V té době uměl pět kilometrů za čtrnáct a půl minuty a to dneska nikdo v Čechách nezaběhne. I ti nejlepší běhají o minutu pomaleji.

Kolik běhá mužů a žen?

Jsmo rádi za 60 až 70 lidí, přibližně čtyři pětiny jsou muži. V době největšího rozmachu, kdy běhalo množství lidí, někdy před dvaceti lety, chodilo na start sto padesát až dvě stě běžců.

Čím to je, že běžců ubývá?

Sportuje méně dětí. Běh je extrémně namáhavý a vyžaduje trénink.

Vidíte trend stárnutí účastníků, stejně jako v jiných vytrvalostních sportech?

Určitě! Stále totiž běhají především lidé, kteří přišli k běhu před pětadvaceti až třiceti lety, kdy byl tento sport v popředí. Mladých moc nepřichází. Je mi pětapadesát let a naše generace, když jí to dovolí zdravotní stav, sportuje právě tímto způsobem.

Malé děti jsou ale na závodech vidět velmi často.

Vedu atletiku v Mladé Boleslavi a tam máme děti dost. Jak ale rostou, tak jich rychle ubývá. Mají jiná lákadla a jednodušší sporty. Mnoho z nich odvádějí od sportu počítače.

Jako má amatérský běh vlastně naději?

V poslední době se trochu mění skladba závodníků. Přibývá lidí, kteří nejsou na bůhvíjaké úrovni, ale jsou schopni třeba těch dnešních pětadvacet kilometrů v pohodě uběhnout. Jsou to třeba triatlonisté, kteří si zaběhnou v rámci svého sportu pětadvacítku. Pro mnoho dalších účastníků není běh hlavním sportem, ale berou ho jako doplněk. Třeba povede cesta tudy,

→ Aktivních běžců je podle serveru Běhy.cz několik desítek tisíc. Jeho konkurence Běhej.com uvádí, že výrazný pokles počtu kondičních běžců nastal v polovině 90. let. Důvod je jasný – od jednoduchého a levného běhu utekli milovníci pohybu k dražším, ale akčnějším sportům, jako jsou v zimě běžkování a v létě cyklistika. Lidé jim ubírají také populární orientační běhy, triatlony a mnohé další moderní sporty.

Situace běhu je srovnatelná s plaváním. Každý to umí, považujeme je za základní sportovní aktivity, ale ztrácí popularitu. Navíc profesionální špička, ke které by mohli čeští běžci vzhlížet, je dnes mnohem slabší než v 70. a 80. letech minulého století, kdy někdo hltal jména jako Jarmila Kratochvílová, Táňa Kocembová nebo Vlastimil Zwiefelhofer, kteří patřili ke světovým mistrům. Dnes světů není schopen konkurovat nikdo, což platí jak pro sprintery, tak pro vytrvalce.

Není tedy divu, že rekord Mnichovohradištské pětadvacítky je už hodně „vousatý“. Ustanovil ho už v roce 1984 Stanislav Tábor, když uběhl 25 kilometrů po mírně zvlněné silnici za hodinu a šestnáct minut. Dnešní vítězové bývají o čtvrt hodinu pomalejší. Mezi ženami drží rekord trati Vlasta Rulcová za 1:34 ještě o tři roky déle. Má někdo letos šanci se k rekorduru přiblížit? „Ani náhodou,“ konstatuje pořadatel Zdeněk Kumsta, který je sám aktivním běžcem. „Za mých mladých časů na konci osmdesátých let před revolucí jsme byli o hodně rychlejší než dnešní kluci.“

Sami za sebe

Zdeněk Kumsta má pět „pětadvacítek“ na starosti peníze. Všichni sponzoři bez výjimky jsou regionální firmy. Figuruje mezi nimi místní továrna na autodíly, instalatér, provozovatel internetu a pivovar. Hotovost ale poskytl jen první zmíněná firma Behr. „Deset tisíc korun rozdělím na cenách pro závodníky a sanitku. Muži dostanou za první, druhé a třetí místo 3000, 2000 a 1000 korun, vítězná žena dva tisíce. Sanitka přijde na patnáct set,“ říká Zdeněk Kumsta.

Hasiči v rolích pořadatelů dostanou pl z Kláštera a policisté nějakou drobnost. Ostatní sponzoři věnují poháry a věcné ceny, jako jsou tašky či ručníky. Zvony na radniční věži prá odbíjejí desátou. Ředitel dnešní akce Vladimír Koudelka startuje závod a třiačtyřicet sportovců se vydává na trať. Už když po stu metrech opouštějí náměstí, startovní pole se tř Po necelém kilometru se běžci seřadí tak, jak nakonec doběhnou do cíle.

Pro diváky je vytrvalostní běh jedna velká nuda. Málo se předbílá, na velké zvraty se čekat třeba celý závod a někdy se vůbec nedostane Letos to na Mnichovohradištské pětadvacítce nevypadá jinak. Vpředu peláší jako zajíc Radeš Linhart. Nikdo ho neohrožuje, nikdo se na něj nesnaží dotáhnout. Za ním běží osamocení je notlivci, pár dvojic a trojic. Každý bojuje spíš s sebou než se soupeři. Pětadvacet kilometrů opravdu velká porce. Je horko. Ani podél Jižní a posléze Hčky Mohelky se vzduch neochlazuje. Každých pět kilometrů se na občerstvovací stanicích ozývá monotónně: „lonty, voda!“ Pořadatelé drží v rukou dva kelímky pro každého. Mnohdy si běžci berou oboje. Pár hltů je nůch, aby udrželi frekvenci svého pohybu.

Přístě se uvidí

Přesně v polovině závodu se za vesnicí Buřínští závodníci otáčejí na silnici okolo dopravního křižovatky a běží nazpátek. Vpředu vypadají sportovní navzdory tvrdým podmínkám stále svěže a běh je evidentně baví. Vytrvalci se dostávají do transitu, protože jejich tělo produkuje látky velmi podobné opiátům, připomíná jedno z kouzel vytrvalce nio běhu amatérský běžec René Kujan, který se specializuje na maratony. „Utrpení je pro nás brnou do jiného světa, ve kterém jsme spokojeni a šťastní díky svým chemickým reakcím.“

Druhá polovina závodníků to ale možná ví jinak. Ztrácejí pružný krok, v obličejích mají ve psanou námahu a už by měli nejradši všechno za sebou. Do cíle se dovlečou jen silou vůle.

...a závodníků je čím dál méně. (Mnichovohradištská pětadvacítka)

a závěr je čeká zlomové místo. Prudký koláč z velkých kamenných kostkami, vede k náměstí, vyběhnou jen ti nejlepší. Poslední vítěz Radek Linhart (čtyřicetiletý krajský přeborník z Mnichova Hradiště) tává za rekordem trati celou čtvrt hodinu, tedy 1:30. Nemá o svém výkonu valné mínění. „Letos nebyla konkurence, bylo horko, ale

hlavně jsem byl špatný.“ Pokračuje však v tradici, protože vyhrál i loni.

První žena v cíli Anna Krátká (jedenačtyřicetiletá amatérka ze Svitav) doběhla za 1:51. Poslední doběhla Karel Píkal z daleké Náměště na Hané za 2:51. Ač se to zvenku nezdá, čas a pořadí jsou mimořádně důležité. Muži i ženy se mezi sebou bedlivě hlídají, vědí o své aktuální pozici a často

i tréninku. Běh je pro ně často vším. „Koukám na ně, jak jsou na bedně, dost mě to mrzí,“ ulevuje si Petr Solníčka z České Lípy. „Všichni mě předběhli v těžkém stoupání těsně před cílem.“ Pak si ale odfrkne, popadne sportovní tašku a prohlásí: „Dám si pivo, jdu na vlak a jedu domů. Budou další závody.“ ■

Autor je šéfredaktorem serveru Horydoly.cz.

4. úroveň

KROSOVÁ KOLA

AGang Ritual je ta nejvyšší karta ve hře, která ostatní přebije. Styl kros už nikdy nebude stejný jako dřív ...

AT-RAMP

bike in art

RITUAL

RITUAL 6.0 19.990,- Kč | RITUAL 6.0 19.990,- Kč | RITUAL 4.0 12.990,- Kč | RITUAL 3.0 9.990,- Kč

více informací naleznete na www.agang.eu
a nespomeňte i na facebook.com/agang.eu!